

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Clüveri[i] Germaniæ Antiquæ Libri tres

Clüver, Philipp

Lugduni Batavorum, 1631

Cap. VIII. De Juhonibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44541

quum hi, proximo Mattiacorum agro occupato, crebris expeditionibus in proximam Galliam ruerent. Nihilo minùs tamen jam quartum à Juliano Cæsare reparatum; ipso iterum, Constantio nonùm *Coss.*, anno à nato Jesu *CCCLVII.* Tandem, nescio à quibus mortalibus, vel quo tempore, sic funditus dirutum est, uti nullum planè ejus superfit vestigium, quod verum ejus situm indicare vel prodere queat. Quia tamen *καὶ ἀπὸ τῶν ῥωμαίων*, id est, apud ipsum Rhenum, primùm à Druso conditum fuisse tradit Dio; ego supra *AQUAS MATTIACAS*, quæ nunc vulgò vocantur *Wysbaden*, existisse existimo. namque per has rectè iter agitur ad Mattium: ad has etiam præmissum Severum à Valentiniano, hostem in his oris adgressuro, testatur Marcellinus, libro *XXIX* prædicto. ¹⁰ cujus verba, eodem loco, de Valentiniano hæc sunt: *In Macriani locum Bucinobantibus, quæ contra Mogontiacum gens est Alemanna, regem Fraomarium ordinavit.* Hos *BUCINOBANTES* ego arbitror nomen detortum apud Romanos habuisse ab ipsarum aquarum vocabulo *Wysbaden*, quasi *thi Wvysbader*. solebant quidpe Romani atque Græci, ut antè dictum, Germanorum *W* convertere in confinem literam *B*. Mentio eorum etiam in Notitiâ Romani imperii fit; ubi inter auxilia Palatina numerantur.

CAP. VIII.

De Iuhonibus.

²⁰ **M**ATTIACIS ab septemtrionibus continuabantur *IUHONES*: quorum auctor noster meminit *annal. XIII.* his verbis: *Sed bellum Hermunduris prosperum, Cattis exitio fuit; quia victores diversam aciem Marti ac Mercurio sacravere. quo voto equi, viri, cuncta victa, occidioni dantur. Et mina quidem hostiles in ipsos vertebantur. sed civitas Iuhonum, sociâ nobis, malo improvise afflictâ est. nam ignes terrâ editi, villas, arva, vicus passim corripiebant, ferebanturque in ipsa condita nuper colonia mœnia: neque exstingui poterant, non si imbres caderent, non si fluvialibus aquis, aut quo alio humore niterentur; donec inopiâ remedii, & inâ cladis, agrestes quidam eminus saxa jacere, dein residentibus flammis propius suggesti, ietâ fustium, aliisque verberibus, ut feras, absterrebant: postremò tegmina corpori direpta injiciunt, quanto magis profana, & usu polluta, tanto magis oppressura ignes.* Ad hæc verba, civitas Iuhonum, Rhenanus sic commentatur: *Hujus fit mentio supra, lib. II: Reductus, inquit, in Iuhiona miles. quamquam illic in editione Romanâ perperam legitur, divisis syllabis, in Hiona, pro Iuhiona. Arbitror, Frisius & mari proximam fuisse eam civitatem. At supra, ad lib. II; Scripsimus Iuhiona: malim tamen Iuhionem. ubi opidum intellexisse eum per vocabulum civitatis, perspicio. Mirum mehercules dictu, quàm frequens atque communis omnibus interpretibus circa hanc vocem error, dum vim ejus parum considerent: quæ frequens Cæsari ac Tacito, huic plerumque, illi semper, pro gente, natione, seu populis unam eandemque regionem communi jure atque institutis incolentibus; numquam illi, huic rarò, pro urbe, gentis capite, ponitur. At si urbem vel opidum heic intellexit Tacitus, cur nihil de ædificiis ipsius opidi addidit? quidpe ⁴⁰ villas dumtaxat, vicus, & arva correpta memorat. dein, cur agrestes solummodò, non verò opidanos refert, qui ignibus restinguendis laborârunt? Scilicet, quia in agris, non intra opidi alicujus mœnia, ignes terrâ editi erant. Jam verò, quænam poterat esse ignibus gignendis materia in Frisiorum ad Oceanum terrâ humili atque arenosâ, paludibus lacubusque frequentibus riguâ? Certè nulla. meminisse oportebat libro superiore, qui est annalium primus, bina auctorem hiberna recensere cis Rhenum in Gallico solo; altera ad Vetera, ad Aram Ubiorum altera. hinc ad Cheruscum bellum eduxerat Germanicus militem; eodémque confecto bello, *reduxit.* quòd si in Frisios, aut ad Oceanum militem duxisset; *deduxisset* veriùs, quàm *reduxisset.* Justus Lipsius ad eundem auctoris locum: *Pighius, amicus noster, censebat Hujonem scribendum; quoniam in agro cognomine (juxta Hojum opidum in Eburonibus) hodiè lapis multus sub terrâ fossilus, idoneus concipere ignem. Sed ego ambigo, ne ea gens in Germaniâ ipsâ alicubi fuerit, non in Belgicâ.* Pighium tamen strenuè sequuti nonnulli alii, opidum id fecère nomine *Iuhonum*, & *Hujonum*, eodem situ, quo nunc *Huy* opidum visitur ad Mosam amnem. Verùm auctor, *Ferebantur*, inquit, *ignes in ipsa condita nuper colonia mœnia.* quam igitur nuper illam conditam coloniam esse censet? Onuphrius equidem *Iuhonum* refert *coloniam* ex veteri lapide. at ego vehementer vereor, ne nobis præfractè heic, vel saltè per imperitiam imponat Onuphrius: cujus fidem, in aliis ejusmodi lapidum testimoniis citatis, alii etiam in suspitionem traxerunt. Ego certè credo, quia heic sine nomine Tacitus ejus coloniam meminit;*

jam antea eum nomine eandem indicasse. At nullam indicavit, nisi quæ ante VIII annos ab Juliâ Agrippinâ in Ubiorum agro condita; cujus meminit libro præcedenti. Quam mirabilis igitur (Deus bone!) hæc vis, quæ igneis ab Hojo opido, ad Coloniam usque Agrippinensem, per LX amplius millia passuum detulit? Multo rectius sanè Lipsius, qui in Germaniâ ipsâ hanc fuisse Juhonum civitatem suspicatur. id quidpe conjunctio historiarum, quas de Chattorum excidio, & de Juhonum calamitate conjunctim auctor refert, satis apertè indicat: item, quòd & ipsa socia Romanorum fuit, quemadmodum & Mattiacorum civitas. unde liquidò colligi potest, Juhones ab unâ parte Chattis fuisse conterminos; ab alterâ Rheno & Agrippinensibus. Igni autem concipiendò apta sunt juga montium per Bergensem ducatum, Coloniae Agrippinensium opposita. At quia heic quoque olim Ubii incoluerunt, quorum agris proximi ab septemtrionibus quondam Sigambri, dein verò Tencteri; colligere hinc licet, & Juhones quondam fuisse partem Chattorum, in Ubiorum agros transgressam. Apertè hoc testatur Strabo lib. IV, dum Sigambri conterminos facit Svevos; quos Chatos esse, supra ostendi: Terminos igitur Juhonum civitati statuo, ab ortu hiberno eosdem quos Mattiacis ab occasu æstivo: ab occasu æquinoctiali Rhenum amnem, quo ab Ubiis submovebantur. ab septemtrionibus eodem limite ab Tencteris dirimebantur, quo antea Ubii ab Sigambri: ab ortu item eodem quo Ubii ab Chattis, inter opidum *Medebach* & Adranam flumen. Comprehenduntur hoc terrarum spatio nunc regiones istæ: Ducatus Bergensis dimidia ferè pars austrina; & regio, cui vulgare vocabulum *Westerwald*.

SECODUNUM, Σεγόδυνον, est locus Ptolemæo in Germaniâ. quem quamvis ad initium Abnobiurum montium posuerit, longo à dictis Juhonum finibus, versùs meridiem, intervallo; tamen ex nominis ratione opidum id nunc esse conjicio *Sigen*. hoc quidpe ad amnem situm est, cui vulgare vocabulum *Sige*; & in edito loco, quem indicat vox *dun*: quasi olim dictum fuerit *Sigedun*. quod rectè Romani suo ore fecère *Segodunum*. Eodem autem errore Ptolemæus hoc in ultimos, versùs austrum, Germaniæ finis retulit, quo & Uspios, Rheni divortio & Batavorum insulæ conterminos populos, in eandem regionem transduxit. Simileis ejus esse in eadem Germaniâ errores, haud raros, infra in *Amisîâ*, *Luppîâ*, & aliis patebit.

Pomponius Mela, lib. III, cap. III, in descriptione Germaniæ, *Montium*, inquit, altissimi *Tannus*, & *Rhetico*; nisi quorum nomina vix est eloqui ore Romano. Ex his *Tannus* qui fuerit, supra ostensum est. RHETICONEM vulgus geographorum nostri sæculi inter Alpium juga referunt, ad confinia Helvetiorum; voluntque esse eadem, quæ Rætica dicuntur Tacito ac Plinio, à Rætorum gente incolâ. at falluntur illi, meo judicio, quamvehementissimè. quidpe licet Mela Germaniam, dicto capite, & cap. IV, libri II, ad Alpeis usque proferat; tamen haud verisimile est, voluisse eum Alpium partem intimam inter altissimos Germaniæ monte numerare; quum universum Alpium tractum omnes alii scriptores Italiæ tribuerint. Ego equidem arbitror, quemadmodum *Tannum* montem in ulteriore, versùs septemtriones, nominavit Germaniâ; sic & *Rheticonem* eum longiùs ab Alpibus distitum montem intellexisse, in eâ Germaniâ, quæ Romanis maximè cognitâ; nempe inter Rhenum & Albim flumina. Heic autem facilè altitudine secundus à Tauno (ni fortè primus sit habendus) is mons, qui & ipse ad Rheni ripam in conspectu castrorum Romanorum, ex adverso Bonnæ, vulgari vocabulo nunc à verticem numero dicitur *das Sibengebirge*, quasi dicas *Septimontium*, septem castellis munitus, quorum præcipua altissimaque *Volkenberg* & *Levenberg*.

CAP. IX.

De SIGAMBRIS.

UBIIS trans Rhenum etiamdum agentibus SIGAMBROS à septemtrionibus fuisse conterminos, jam dudum è Cæsaris commentariis ostensum est. cum quo consentiens Dio lib. XXXIX, ubi de equitibus Uspetum, Tencterorumque, à Sigambriis receptis agit; ὡς ἐν, inquit, ἔτι οἱ ἰππῆς ἐξεδίδουτο, καὶ οἱ οὐβίοι, ὁμοροί τε πρὸς Συγᾶμβροισιν οὐκ ἔντες, καὶ Ἀξίφοροι αὐτοῖς ὄντες, ἐπεκαλέσασθαι αὐτὸν, διέβη γὰρ τὴν πρὸς αὐτὸν γέφυράσιν. id est: Itaque quum equites non dederentur, atque ipse ab Ubiis, qui Sigambriorum finitimi, iidem que hostes erant, vocaretur, Rhenum ponte factò transiit. Limitem, quo inter se separabantur, supra in Ubiis ostendi. ab occasu item Rheno amne ab Eburonibus ac Menapiis submotos fuisse, in horum finium descriptione notavi. Sed ante Uspetum Tencterorumque